

Enneagrammet i børnehøjde

Det var en god blanding af forældre, pædagoger, og andre med personlige eller professionelle relationer til børn, der i slutningen af maj hev en aften ud af kalenderen for at deltage i NLP Husets temaaften. Omdrejningspunktet var samfundets mindste borgere, og det gav masser af stof til eftertanke.

Af: Bodil Gantzel / Foto: Peter Elmholt

Spørgelysten var stor og interessen tydelig, da NLP Huset den 28. maj 2008 satte fokus på relationen mellem børn og voksne. De ca. 70 deltagere, der havde taget turen til kursuslokalerne i Valby, fik i løbet af aftenen rig mulighed for at møde nogle af de førende eksperter i forhold til børns udvikling, dannelse og uddannelse.

"Mangler børn grænser, eller mangler de voksne?" spurgte én af aftenens hovedtalere, psykolog og tidligere formand for Børns Vilkår, John Halse, blandt andet. I et indsigtfuldt, provokerende og humoristisk foredrag tryllebandt han deltagerne og satte fokus på nogle af de udfordringer, der ifølge ham eksisterer mellem voksne og børn af i dag.

Enneagrammet skaber forståelse

Forinden havde NLP Husets Enneagram Specialister Gitte Hylby og Marie Kronquist givet en kort introduktion til personlighedstypemodellen

Enneagrammet i forhold til børn. For meget tyder på, at det langt fra kun er i voksenrelationer, man med fordel kan anvende modellen. De to specialisters forskning tegner et tydeligt billede af Enneagrammets værdi i voksen-barn-relationen.

"Lige som man bliver født enten som dreng eller pige, mener vi, at enneagram-typen følger det lille barn som et vilkår. Og ved at være bevidst om de vilkår, har man et langt bedre fundament for at skabe forståelse mellem mennesker. Det gælder mellem voksne, men i høj grad også mellem voksne og børn, idet de små ikke altid formår at sætte ord på egne reaktioner", lød det blandt andet fra Gitte Hylby.

Ud over at give en kort gennemgang af de ni forskellige typer børn i enneagram-modellen løftede de to indlægsholdere også sløret for nogle af de nye erkendelser, de var stødt på i arbejdet med enneagrammet i børnehøjde.

"Vi har indgået samarbejde med xx børneinstitutioner over hele landet for at få mulighed

for at studere børnene på tæt hold. Og undervejs blev vi klar over, at der synes at være en klar sammenhæng mellem Enneagrammet og den amerikanske psykolog Howard Gardners teori om de 7 intelligenser. Når vi til efteråret tager hul på en helt ny type uddannelser under overskriften "Enneagrammet i børnehøjde", vil vi derfor tage afsæt i både Gardners og Enneagrammets teorier", lød det fra Marie Kronquist.

Indblik i en anderledes folkeskole

Også Bent Stokholm, skoleleder på Hellerup Skole, fik lov at øse ud af sine erfaringer med relationer mellem børn og voksne. I hans virke som skoleleder for en helt almindelig folkeskole, har han formået at udvikle et koncept, der slet ikke er så almindeligt endda. Desværre. For meget tyder på, at Bent Stokholm har fat i den lange ende, når det drejer sig om læring og det professionelle forhold mellem barn og lærer.

"Hvordan lærer I bedst?", spurgte han deltagerne og fik vidt forskellige læringsmodeller retur som svar. Og det er netop én af grundstenene på Hellerup Skole. Børn lærer forskelligt. Nogle har brug for billeder, andre lærer ved at lytte. Nogle lærer bedst i relation til andre, mens nogle har brug for at være sig selv. Pointen er, at vi alle har vores egen måde at lære bedst på, og ved at anerkende, styrke og fremelske den, får man udbytte af læringsprocessen, sagde Stokholm i løbet af aftenen.

Godnathistorie for voksne

På smukkeste vis blev temaaftenen sluttet af med godnathistorie læst af manden bag måske Danmarks mest fantastiske stemme, forfatter og historiefortæller Thomas Winding. Gennem tiden

har han skrevet et utal af historier, eventyr og fantastiske fortællinger, der i en sjælden grad formår at røre både børn og voksne. Og svøbt i lune fleece-tæpper fik deltagerne

mulighed for at læne sig godt tilbage og nyde de skønne fortællinger om blandt andet hunden Mester, kunstneren Peter Bruegel og den lille dreng og hans morfar, der både satte gang i latteren eftertænksomheden. For få har som Winding formået at beskrive relationen mellem barn og voksen med så stor indsigt og visdom.

De 7 Enneagram-børn

NLP Husets enneagram-specialister Gitte Hylby og Marie Kronquist har gennem længere tid arbejdet med Enneagrammet i forhold til voksne. Men til september slår de også dørene op for en række nye uddannelser, der henvender sig til forældre og professionelle, der arbejder med børn.

Af: Bodil Gantzel / Foto: Peter Elmholt

Erfaring skorter det ikke på hos NLP Husets enneagram-specialister Gitte Hylby og Marie Kronquist. Gennem flere år har de beskæftiget sig med og undervist i den personlighedstype-model, som de begge finder både effektiv, relevant og ikke mindst vedkommende.

Under NLP Husets temaaften "Enneagrammet i børnehøjde" i slutningen af maj, fik de for første gang mulighed for at løfte sløret for nogle af de pointer, efterårets uddannelser vil bygge videre på.

"Der er sikkert mange af jer, der selv har arbejdet med Enneagrammet, som har tænkt: 'Hvorfor var der dog ingen voksne, der forstod og så mig, som jeg var, da jeg var barn. Så ville min verden formentlig se helt anderledes ud dag.' Og der er sikkert lige så mange børn i dag, der ikke føler sig set og forstået. Men med enneagrammet er det faktisk muligt at skabe større forståelse mellem børn og voksne. Også selvom barnet er et helt andet sted, end man selv var som barn - eller er i dag som voksen", forklarede Gitte Hylby.

Sammen med kollegaen Marie Kronquist gav hun en kort indføring i den omskrivning af enneagrammodellen, som efterårets uddannelser blandt andet vil tage udgangspunkt i. Deltagerne fik dermed mulighed for at stifte bekendtskab med børneenneagram-typerne:

- **Ordensduksen:** Det pligtopyldende barn, der holder af regler og faste strukturer. Barnet, der uden brok laver sine lektier, eller som holder af at sidde stille og roligt og lave smukke mønstre på perlepladen.
- **Englebarnet:** Det betænksomme barn, der er omsorgsfuld over for sine omgivelser. Barnet, der gerne deler sin slikpose med de andre børn, og som elsker at lege te-selskab med mor.
- **Gulddrengen:** Det konkurrerende barn, der for enhver pris ønsker at vinde. Barnet, der har mange fritidsinteresser, og som finder det er dejligt, når andre synes, man er dygtig.

- **Prinsessen:** Det følelsesladede barn. Barnet, der er kreativt, og som kan lide at udfolde sig emotionelt.
- **Kloge Åge:** Det indadvendte barn. Barnet, der holder af at være i familiens skød, som elsker at fordybe sig for eksempel i bøger, og som har en undrende tilgang til verden.
- **Spørge Jørgen:** Det usikre barn. Barnet, der har brug for at læne sig op ad de voksne, og som spørger meget.
- **Charmetrolden:** Det positive barn. Barnet, der hele tiden har gang i mange ting, som hele tiden finder på noget nyt, og som ikke altid synes at bryde sig om tæt kontakt med de voksne.
- **Bulderbassen:** Det kraftfulde barn. Barnet, der maser sig frem, og som ikke kan tilsidesætte egen tilfredsstillelse. Barnet udviser ofte en beskyttende adfærd over for andre, der synes svage.
- **Hyggebamsen:** Det stille barn. Barnet, der lever meget i fantasien og som elsker, når alle er veltilpasse og har det godt. Barnet bliver ofte opfattet som doven, men når som regel tingene alligevel.

De to specialisters indsigt i enneagrammet i børnehøjde er opnået gennem længere tids research og forskning.

"For at indsamle empiri har vi indgået samarbejde med xx børneinstitutioner over hele landet. Og det har været både lærerigt og interessant at dykke ned i en helt almindelig dagligdag i for eksempel en børnehave og finde ud af, hvor godt et redskab enneagrammet er. Ikke at det nødvendigvis er nemt at type-bestemme børnene, men formår man at gøre det, er der meget læring at hente", fortalte Marie Kronquist.

Temaaftenen gjorde det dog også klart, at andet videnskabeligt og teoretisk grundlag kommer til at danne basis for efterårets uddannelser, heriblandt den amerikanske psykolog Howard Gardners teorier om de 7 intelligenser.

"Vi oplever en klar sammenhæng mellem enneagrammet og teorien om de 7 intelligenser. Og den viden er vældig nyttig, hvis man har en professionel relation til børn, for eksempel som lærer eller lignende", forklarede Gitte Hylby, der sammen med Marie Kronquist ser frem til at tage hul på den nye uddannelsesrække til efteråret.

BOKS: Enneagrammet er en flere hundrede år gammel personlighedstypemodel, der i dag

anvendes både i erhvervslivet og i private sammenhænge. Modellen indeholder 9 forskellige typer, som vi mennesker kan fødes med. Ligesom vores køn bliver enneagramtypen betragtet som et livsvilkår, og med forståelse og indsigt i typen, kan vi arbejde mod den bedst mulige udgave af os selv. Enneagrammet giver ud over den basale typebestemmelse også mulighed for at forstå de handle-mønstre, der typisk indtræder når typen er i en presset tilstand eller godt tilpas. Metoden er dermed effektiv til at skabe forståelse for andre typers adfærd. Dermed kan Enneagrammet være med til at skabe konstruktive, givtige og respektfulde relationer mellem mennesker.

John Halse: Moderne opdragelse – kæft, trit og retning, eller...?

Der var plads til både humor og eftertænsksomhed, da psykolog og tidligere formand for Børns Vilkår, John Halse, gav 70 tilskuere én på opleveren.

Af: Bodil Gantzel / Foto: Peter Elmholt

NLP Husets temaaften "Enneagrammet i børnehøjde" satte sidst i maj fokus på relationen mellem børn og voksne fra flere forskellige vinkler. Aftenen bød på mange interessante input, blandt andet fra psykolog John Halse, der gennem en stor del af sit liv har arbejdet med børn og voksenrelationer.

"Mangler børn grænser, eller mangler de voksne?",

spurgte John Halse blandt andet, inden han på charmerende og underholdende vis serverede det ellers nok så alvorlige emne.

Børneopdragelsens bekymrende udvikling

For det er alvorligt, skal man tro psykologens foruroligende pointer. Flere gange i løbet af sit indlæg udtrykte han bekymring over den forvirring, der synes at herske blandt forældre og andre, der har med børn at gøre i professionelle sammenhænge. Ifølge Halse skyldes forvirringen blandt andet mangel på grundlæggende forståelse for børneopdragelse og generelle værdier i vores samfund.

"Vi kom fra en tid, hvor man opdrog med kæft, trit og retning. Og det var ikke specielt gunstigt, men i det mindste var der en enighed om, at det var sådan, man gjorde. Senere fandt vi så ud af, at det ikke var særligt hensigtsmæssigt for eksempel at slå på børn. Så sat på spidsen kan man sige, at hele fundamentet for børneopdragelse blev revet væk under os, uden at vi fandt ud af, hvad der skulle stå i stedet", sagde han blandt andet.

Vis retningen og gå den selv

En af de ting, han i sit virke som psykolog har bidt mærke i, er en tydelig ubalance mellem børns adfærd og det, de voksne kan takle.

"De to generationer forstår simpelthen ikke hinanden, og det er et alvorligt problem. For børn har ikke brug for kæft og trit, men de har i høj grad stadig brug for retning. Med det mener jeg, at de har brug for forældre, der både viser vejen og går den selv. Det er med andre ord de voksne, der først og fremmest har en vigtig opgave at løse i forhold til

ubalancen", sagde han og satte endvidere fokus på nødvendigheden af forældres tilstedeværelse i børnenes liv.

Forældreskab handler nemlig om at have overblik over barnets liv – og det betyder blandt andet at deltage aktivt i det, mener Halse. Videnskabelige undersøgelser har da også vist, at der er en klar sammenhæng mellem barnets udbytte i skolen og forældrenes aktive deltagelse skoleforløbet, fortalte psykologen.

Mangel på tid er et af nutidens dilemmaer

Ifølge Halse er et af nutidens dilemmaer i forhold til børneopdragelse netop, at børn kræver mere af det, vi har mindre af – nemlig tid. For når de voksne har begrænset tid, kan de let komme til at miste overblikket og stille for store krav til barnet.

"Jeg møder masser af forældre, der fortæller mig, at nu har de sagt ét eller andet tusindvis af gange til barnet, men det gør ingen forskel. Når de så spørger mig, hvor mange gange, det er rimeligt, at de skal blive ved at sige det, kan jeg kun svare: Rigtigt mange gange! For det handler ikke om antallet af gange, du siger tingene, men om måden, du siger tingene på. Så hvis du er nødt til at gentage dig i en uendelighed, er der formentlig noget i din kommunikation, der ikke fungerer. Måske sender du dobbelttydede signaler – altså siger noget, men gør noget andet. Hvis du eksempelvis siger nej til barnet ni gange, men den tiende gang siger ja, hvad tror du så barnet lærer af det?", spurgte han retorisk ud i salen og udtrykte samtidig bekymring over, at forældre dermed udhuler deres egen autoritet over for barnet.

"Nutidens forældre ønsker ikke konflikter – men opdragelse er som vilkår forbundet med konflikter, og det er ikke dårligt i sig selv. Konflikter bliver først dårlige, hvis de ikke bliver løst", slog han fast.

Voksen tilstedeværelse kan ikke erstattes

I John Halses øjne er den voksne tilstedeværelse en klar forudsætning for at fremelske børns stærke sider - som for eksempel selvstændighed og åbenhed - og begrænse de uhensigtsmæssige sider - eksempelvis usikkerhed og selvoptagethed.

"Det kræver en voksen, der udfordrer, viser retningen og selv går vejen. En voksen, der ved, hvorfor han eller hun er der, og som gør sig klart, hvad opdragelse er. Børn har brug for voksne, der formår at sige: Her er jeg, og nu sætter jeg en grænse – og så i øvrigt står ved det", sagde han i løbet af det fængslende foredrag, der gav de 70 deltagere masser af stof til eftertanke.

Bent Stokholm: Vi bygger verdens bedste skole

Jantelov og beskedenhed har ikke gode vilkår i selskab med Bent Stokholm, skoleleder på Hellerup Skole. For der er tydeligvis vægt bag ordene, når han stiller sig op og siger, at han vil være med til at bygge verdens bedste skole. Meget tyder på, at han og resten af holdet på Hellerup Skole er på rette vej.

Af: Bodil Gantzel / Foto: Peter Elmholt

Det er kun seks år siden, Hellerup Skole sagde goddag til første årgang af små podere, der trådte ind over folkeskolens tærskel. Men trods skolens relativt korte liv, har skoleleder Bent Stokholm og holdet bag ham allerede skabt en bemærkelsesværdig historie. En aften sidst i maj fik han mulighed for at dele sin strategi og sine synspunkter under NLP Husets temaaften "Enneagrammet i børnehøjde". Her kom det frem, at fundamentet for skolens arbejde blandt andet har været en dybtfølt erkendelse af, at vi mennesker lærer forskelligt.

"Som vi ser det, er skolens opgave at få samfundets krav til skolen til at gå op i en højere enhed med børnenes lyst til at lære. Så vi fokuserer en hel del på, hvad der gør, at børn

får lyst til at lære – og det er jo vidt forskellige ting", fortalte Bent Stokholm de ca. 70 deltagere.

En skole med utraditionelle rammer

Sammen med sin stab har skolelederen skabt en hel særegen skole, hvor intet synes at være overladt til "sådan har vi altid gjort." Faktisk eksisterer meget lidt af det, man altid har gjort i folkeskolen, ikke på Hellerup Skole. For eksempel bliver eleverne ikke undervist i afgrænsede klassetrin og rent fysisk synes kontrasten også stor til den traditionelle folkeskole. Der er nemlig ingen vægge eller klasselokaler på skolen.

"Jeg bliver tit spurgt, om det ikke giver en hel masse larm, når vi sådan huser 600 elever og ikke kan lukke døren til et klasselokale. Men svaret er nej. Børnene har ikke brug for at råbe og skrig, når de rent faktisk oplever, at de bliver hørt og set, som dem, de er", forklarer han.

Fokus på barnets individuelle styrker

Skolen læner sig op ad flere forskellige videnskabelige retninger, der dog alle anerkender,

at mennesker lærer på forskellig vis. På Hellerup Skole ser man det derfor som en vigtig opgave at møde barnet i dets særegne styrker for derved at opelske de mindre stærke sider.

"Hvis et barn for eksempel oplever, at han er dårlig til matematik, men god til gymnastik, fokuserer vi vores indsats på de kropslige udfoldelser – og inddrager så efterhånden matematiske begreber i gymnastikken", lød det blandt andet fra skolelederen.

Også den mundtlige kommunikation er i højsæde på Hellerup Skole.

"Vi gør meget ud af at formulere det, vi ønsker, at børnene skal gøre, frem for det, vi ikke ønsker. Du vil for eksempel ikke høre en lærer råbe: "Ikke løb på gangen" efter en elev. I stedet vil du formentlig opleve, at læreren – i de løbende elevers påhør – roser den elev, der går stille og roligt. Dermed retter vi vores energi og opmærksomhed mod den adfærd, vi ønsker, og det giver gode resultater", forklarede han.

Ønske om bedre samarbejde på tværs i samfundet

En af udfordringerne på skolen har været, at den omkringliggende verden ikke nødvendigvis har forståelse for eller indsigt i de samme principper som Hellerup Skole.

"Skolens opgave handler både om dannelse og uddannelse – de to ting hænger nødvendigvis sammen. Men man kan overveje, om det ikke er en holdning, man burde indtage generelt i de miljøer, børnene færdes. For når lille Peter starter i skolen, og slet ikke kan sidde stille, hvis ansvar er det så? Skolens? Forældrenes eller måske børnehavens? Burde vi ikke være bedre til at stå sammen om at lære ham det helt fra starten, så dannelse og uddannelse fik bedre samspilsvilkår", spurgte Bent Stokholm, der selv kunne forestille sig en fælles, samlet indsats fra barnet kommer i vuggestue eller dagpleje og til det i princippet er færdig med de offentlige systemer.

"Måske kunne man i stedet for de nuværende systemer begynde at arbejde med "børnehuse" til børn og unge fra 2-17 år. Først da begynder det at blive rigtig interessant", sagde en tydeligt engageret Bent Stokholm.